

Bài 7

HỢP CHỨNG QUỐC HOA KÌ (tiếp theo)

Tiết 4 Thực hành

TÌM HIỂU SỰ PHÂN HOÁ LÃNH THỔ SẢN XUẤT CỦA HOA KÌ

I. MỤC TIÊU

Sau bài học, HS cần :

1. Kiến thức

Xác định được sự phân hoá lãnh thổ về sản xuất các loại nông sản chính, các ngành công nghiệp chủ yếu của Hoa Kỳ.

2. Kỹ năng

- Rèn luyện cho HS kỹ năng phân tích bản đồ (lược đồ).
- Tạo điều kiện để HS tăng khả năng phân tích các mối liên hệ giữa điều kiện phát triển với các ngành kinh tế.

II. THIẾT BỊ DẠY HỌC CẦN THIẾT

- Bản đồ Địa lí tự nhiên Hoa Kỳ.
- Bản đồ Kinh tế chung Hoa Kỳ.

III. TRỌNG TÂM BÀI HỌC

- Sản xuất nông nghiệp Hoa Kỳ có sự phân hoá theo lãnh thổ. Sự phân bố các nông sản phụ thuộc vào điều kiện sinh thái và yêu cầu của sự sản xuất nông sản hàng hoá.
- Sản xuất công nghiệp có sự phân hoá giữa các vùng về mức độ tập trung các trung tâm công nghiệp và các ngành công nghiệp.

IV. TIẾN TRÌNH DẠY HỌC

Mục I. Phân hoá lãnh thổ nông nghiệp

Hoạt động 1 : Tìm hiểu sự phân hoá lãnh thổ nông nghiệp

- GV cho HS lập bảng theo mẫu trong SGK trang 58.
- GV chia HS ra thành các nhóm nhỏ và giao nhiệm vụ :
+ Nhóm 1 : Điền vào bảng sự phân bố của cây lương thực

- + Nhóm 2 : Điền vào bảng sự phân bố của cây công nghiệp và cây ăn quả.
- + Nhóm 3 : Điền vào bảng sự phân bố của gia súc.
- HS quan sát hình 7.7 trong SGK và kiến thức, trao đổi trong nhóm để hoàn thành nhiệm vụ.
- GV cho đại diện của các nhóm trình bày. Các nhóm khác nhận xét, bổ sung và chốt lại kiến thức đúng.
- Tiếp theo, GV yêu cầu HS dựa vào đặc điểm tự nhiên của Hoa Kỳ để giải thích nguyên nhân sự phân bố.

Mục II. Phân hoá lãnh thổ công nghiệp

Hoạt động 2 : Tìm hiểu sự phân hoá lãnh thổ công nghiệp

- GV cho HS lập bảng theo mẫu trong SGK trang 59.
- GV chia HS ra thành các nhóm nhỏ và giao nhiệm vụ :
 - + Nhóm 1 : Điền vào bảng sự phân bố của các ngành công nghiệp truyền thống.
 - + Nhóm 2 : Điền vào bảng sự phân bố của các ngành công nghiệp hiện đại.
- Yêu cầu HS quan sát hình 7.8 và kiến thức đã học, trao đổi trong nhóm để hoàn thành nhiệm vụ.
- GV cho đại diện các nhóm trình bày, các nhóm khác bổ sung, GV chốt lại kiến thức để HS thấy được sự phân hoá lãnh thổ công nghiệp giữa các vùng.

V. THÔNG TIN

1. Vùng Đông Bắc

Vùng Đông Bắc bao gồm các bang ở phía đông bắc Hoa Kỳ, có kinh tế phát triển sớm nhất Hoa Kỳ. Ở đây đã hình thành chuỗi đô thị (Megalopolis) và khu vực trọng điểm công nghiệp chế biến lớn nhất thế giới.

Chuỗi đô thị bao gồm 15 thành phố phát triển nối liền nhau, dọc theo ven biển từ Bô-xton đến Oa-sinh-ton dài hơn 800 km. Trong suốt thế kỉ XIX cho đến thập niên 70 của thế kỉ XX, các thành phố này là những trung tâm công nghiệp dệt, luyện kim, hoá chất, chế tạo động cơ, đóng tàu thủy... quy mô lớn của Hoa Kỳ. Đến cuối thế kỉ XX, khu vực nội địa phát triển mạnh các ngành công nghiệp, nông nghiệp đã góp phần thúc đẩy các thành phố ở phía đông chuyển sang chức năng dịch vụ. Hiện nay, Megalopolis là nơi tập trung 33% tập đoàn công nghiệp, 60% công ti tài chính, 44% công ti bảo hiểm, 28% công ti thương mại của cả nước. Sáu cảng biển lớn nhất ở đây hằng năm vận chuyển hơn 30% khối lượng hàng hoá xuất, nhập khẩu của Hoa Kỳ. Các ngành công nghiệp như luyện kim, cơ khí điện tử, sản xuất phương tiện giao thông ở đây vẫn còn chiếm tỉ lệ lớn.

Khu vực trọng điểm công nghiệp chế biến bao gồm 9 bang nằm ở phía nam và đông nam Ngũ Hồ, do có nhiều điều kiện rất thuận lợi để phát triển. Trữ lượng than đá lớn nhất nước : Tây Viéc-gi-ni-a 18%, Ken-túc-ki 16%. Quặng sắt ở Mi-nê-xô-ta, Mi-si-gân, Niu Iooc chiếm gần 2/3 trữ lượng sắt của Hoa Kỳ. Sản xuất nông nghiệp của các bang trong vùng và nội địa phát triển mạnh đã nảy sinh nhu cầu cao về chế biến nông sản và công cụ cơ khí. Năm 2003, khu vực này đã tạo ra 39% giá trị sản xuất của công nghiệp chế biến của Hoa Kỳ. Các ngành công nghiệp ở đây rất đa dạng : công nghiệp chế tạo ô tô và các phương tiện vận tải khác, máy nông nghiệp ở Đì-troi, Si-ca-gô. Công nghiệp luyện kim, chế tạo thiết bị công nghiệp, động cơ điện ở Ma-đi-xơn, Cli-vơ-len, Si-ca-gô. Công nghiệp chế biến nông sản ở Mi-nê-a-pô-lit, Si-ca-gô...

2. Vùng phía Nam

Vùng phía Nam bao gồm các bang ở hạ lưu sông Mi-xi-xi-pi và ven vịnh Mê-hi-cô. Vùng này là nơi sản xuất các loại nông sản nhiệt đới và cận nhiệt đới chủ yếu của Hoa Kỳ như lúa gạo, đỗ tương, bông, mía, cây ăn quả. Công nghiệp chủ yếu bao gồm các ngành như : khai thác và chế biến dầu mỏ, khí tự nhiên, hàng không – vũ trụ, điện tử, viễn thông, máy tính, các thiết bị điện lạnh... Hai bang Téch-dát và Lui-di-a-na cung cấp trên 60% sản lượng dầu mỏ khai thác được của Hoa Kỳ. Các ngành khác cũng phát triển mạnh như chế biến thực phẩm, sản xuất máy móc và thiết bị nông nghiệp.

3. Vùng phía Tây

Vùng phía Tây bao gồm các bang ven Thái Bình Dương và trong hệ thống núi Coóc-đi-e. Vùng này phát triển kinh tế nhanh từ giữa thế kỉ XX đến nay. Hầu hết các ngành ứng dụng kĩ thuật hiện đại như điện tử, công nghệ thông tin, hàng không – vũ trụ, hoá chất... đều được đầu tư lớn. Các trung tâm công nghiệp Lốt An-giơ-let, Xan Phran-xi-xcô, Xít-tơn có quy mô hàng đầu thế giới. Lốt An-giơ-let là trung tâm công nghiệp lớn nhất Hoa Kỳ. Ở đây có hơn 2 triệu công nhân làm việc trong các nhà máy và sản xuất được nhiều sản phẩm có chất lượng hàng đầu thế giới như : tivi, máy tính, thiết bị điện lạnh, động cơ điện, tàu thủy, chất dẻo... Công nghệ thông tin nổi tiếng với Thung lũng Xi-li-côn ở bang Ca-li-phoóc-ni-a tập trung nhiều công ti máy tính hàng đầu thế giới. Xít-tơn là trung tâm sản xuất phương tiện, thiết bị giao thông vận tải hàng đầu của Hoa Kỳ. Hầu hết máy bay của hãng Bô-ing đều được sản xuất ở đây.

Các bang thuộc miền núi Coóc-đi-e phát triển công nghiệp thủy điện, điện hạt nhân, khai thác khoáng sản và du lịch. Hiện nay, Hoa Kỳ sản xuất hàng năm khoảng 42% mólipđen, 34% phốt phát, 17% đồng, 16% chì của thế giới chủ yếu tập trung ở các bang A-ri-dô-na, Môn-ta-na, Niu Mê-xi-cô.